Yitzchak in Gan Eden

Rabbi Yossi Michalowicz · Chayei Sarah

1. Bereishis 24:62, 64–65; Rashi on 24:64

וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי רֹאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב. ... וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל. וַתֹּאמֶר אֶל הָעֶבֶד מִי הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס.
רש״י: ראתה אותו הדור ותוהא מפניו.

Yitzchak had come from the direction of Be’er Lachai Ro’i, and he was dwelling in the southern region.... Rivka lifted her eyes, saw Yitzchak, and fell from the camel. She said to the servant, “Who is this man walking in the field toward us?” The servant said, “He is my master.” She took her veil and covered herself. Rashi: She saw him majestic in appearance and was startled by him.

2. Bereishis 22:19; Bereishis Rabbah 56:11, excerpt

וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו.
ויצחק היכן הוא? ... שלחו אצל שם ללמוד ממנו תורה.

Avraham returned to his young men.
And where was Yitzchak?... He sent him to Shem to learn Torah from him.

3. Yalkut Shimoni, Chayei Sarah, remez 109, excerpts quoted in Shvilei Pinchas

אמר הקב״ה מה אעשה לעבד הזה שהיה חשוד, אמר למלאכי השרת הכניסוהו חי בגן עדן. ... יצחק יצא מגן עדן חי.

The Holy One, blessed be He, said: “What shall I do for this servant who was suspected?” He said to the ministering angels: “Bring him alive into Gan Eden.”... Yitzchak left Gan Eden alive.

4. Bereishis 23:2

וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ.

Avraham came to eulogize Sarah and to weep for her.

5. Bereishis 27:27, excerpts; Rashi

וַיִּגַּשׁ וַיַּשַּׁק לוֹ וַיָּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרֲכֵהוּ ... רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ ה׳.
רש״י: מלמד שנכנסה עמו ריח גן עדן.

He approached and kissed him, smelled the fragrance of his garments, and blessed him.... “See, the fragrance of my son is like the fragrance of a field that Hashem has blessed.”
Rashi: This teaches that the fragrance of Gan Eden entered with him.

6. Bereishis 24:1; Rashi

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַה׳ בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל.
רש״י: בכל עולה בגימטריא בן, ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה.

Avraham was old, advanced in days, and Hashem had blessed Avraham with everything.
Rashi: “Bakol” has the numerical value of “ben,” a son. Since he had a son, he needed to find him a wife.

7. Riva on Bereishis 24:64, excerpt quoted in Shvilei Pinchas

לפי שראתה יצחק שהיה בא מגן עדן והיה בא כדרך שהמתים הולכים הרגלים למעלה.

Because she saw Yitzchak coming from Gan Eden, and he was coming in the manner in which the departed walk, with their feet above.

8. Eiruvin 70b, phrase as quoted in Shvilei Pinchas; Koheles 9:10

יורש כרעיה דאבוה.
כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שָׁמָּה.

An heir is the leg of his father.
Whatever your hand finds to do, do with your strength, for there is no action, calculation, knowledge, or wisdom in the grave to which you are going.

9. Zechariah 3:7, excerpt

וְנָתַתִּי לְךָ מַהְלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה.

I will give you those who walk among these who stand.

10. Sanhedrin 104a; Bava Basra 116a; Taanis 5b, excerpts

ברא מזכי אבא.
דוד שהניח בן כמותו נאמרה בו שכיבה, יואב שלא הניח בן כמותו נאמרה בו מיתה.
יעקב אבינו לא מת ... מה זרעו בחיים אף הוא בחיים.

A son brings merit to his father.
David, who left a son like himself, is described as “lying down”; Yoav, who did not leave a son like himself, is described as having died.
Yaakov our forefather did not die.... Just as his descendants are alive, he too is alive.

11. Devarim 11:19, 21, excerpts; Rashi on 11:21

וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם ... לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְּנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה׳ לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ.
רש״י: לתת לכם אין כתיב כאן, אלא לתת להם, מכאן מצינו למדים תחיית המתים מן התורה.

You shall teach them to your children, to speak of them.... So that your days and the days of your children may be multiplied upon the land that Hashem swore to your forefathers to give to them, like the days of heaven upon the earth.
Rashi: It does not say “to give to you,” but “to give to them.” From here we learn resurrection of the dead from the Torah.

12. Kiddushin 30b, excerpt

יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו ... ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו.

A person’s evil inclination gains strength against him every day and seeks to kill him.... Were the Holy One, blessed be He, not to help him, he could not overcome it.

13. Shvilei Pinchas, Chayei Sarah, ma’amar 21, section Gimel, paragraph 4, excerpt

אבל בעולם העליון האדם כבר אינו יכול לקיים המצוות בכוחות עצמו, אלא הם תלויים במצוות שהבנים שלהם מקיימים בעולם התחתון ... על כן הראש שלהם הוא למטה והרגלים למעלה, כי כל שאיפתם היא להתעלות למעלה בכל פעם יותר, אבל אין כל זה תלוי בהם אלא רק בבנים שלהם למטה בארץ.

In the upper world a person can no longer fulfil mitzvos through his own powers; rather, they depend upon the mitzvos their children fulfil in the lower world.... Therefore their heads are below and their feet above: their entire aspiration is to rise ever higher, but this does not depend upon them, only upon their children below on earth.

14. Pesachim 50a, excerpts

רב יוסף בריה דרבי יהושע בן לוי חלש ואיתנגיד. כי הדר, אמר ליה אבוה: מאי חזית? אמר ליה: עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה ותחתונים למעלה. אמר לו: בני, עולם ברור ראית.

Rav Yosef, son of Rabbi Yehoshua ben Levi, became ill and his soul departed. When he returned, his father asked him, “What did you see?” He replied, “I saw an inverted world: the upper below and the lower above.” His father said, “My son, you saw a clear world.”